

1. Una antifeixista dispara bombolles de sabó als membres de l'NMR.
2. Escuder de l'NMR.
- 3, 4 i 5. Antifeixistes protesten per la presència neonazi.

Algunes preguntes amb resposta

Com és possible que al bressol de la socialdemocràcia nòrdica hi hagi un partit d'extrema dreta al Parlament i presència neonazi al carrer? De segur, aquesta és la pregunta que es fa insistentment el lector d'aquest reportatge. Per trobar-hi una explicació, des d'EL TEMPS hem contactat amb la revista *Expo*. Parlem amb Jonathan Leman, investigador d'aquest mitjà, jove periodista de pare suec i mare jueva tunisiana d'origen sefardita. Coneix perfectament tot el panorama ultradretà del país amb una perspectiva molt acurada sobre el fenomen a tot Europa.

És per això que, d'entrada, ens subratlla que la situació actual de la democràcia sueca no es diferencia tant de la d'altres Estats europeus. Lògicament, l'àmplia cobertura social que ofereix Suècia és plenament envejable en molts aspectes des de la nostra perspectiva, però Leman matisa que "les diferències actuals en comparació d'uns altres països ja no són les que hi podia haver fa 30 o 40 anys". "Tot plegat", diu, "s'ha anat equilibrant".

Partint d'aquesta base, el periodista suec explica que el fenomen de l'extrema dreta no és nou al país. "Sempre hi ha estat present, com també ho ha estat

d'una manera o una altra a la resta del continent". No obstant, a Suècia, el fenomen no existia més enllà de grups més radicalitzats i violents. "No hi havia cap partit que des del Parlament canalitzés el sector social que encaixa amb l'extrema dreta; no tenia cap referent electoral. És a partir de la feina de base de l'SD, entrant a poc a poc als ajuntaments des de les eleccions municipals de 2002, que s'accentua la presència de la nova extrema dreta a les institucions".

Leman argumenta que, en aquesta qüestió, hi va haver diversos factors determinants. En primer lloc, "un sector →

